

AAD-114

Seat No. _____

B. A. (Sem. III) Examination

October / November - 2016

Sanskrit : CC-304

(काव्यप्रकाश : १, १०) (Core Compulsory)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ ગમે તે ત્રણ સંદર્ભ સહિત સમજાવો : ૧૪
- (૧) નવરસરુચિરાં નિર્મિતિમાદધતી ભારતી કવેજયતિ ।
- (૨) શ્રી હર્ષાદિર્ધાવકાદીનામિવ ધનમ્ ।
- (૩) શક્તિઃ કવિત્ત્વબીજરૂપઃ સંસ્કાર વિશેષઃ ।
- (૪) ત્રયઃ સમુદિતા ન તુ વ્યસ્તાસ્તસ્ય કાવ્ય સ્યોદ્ભવે નિર્માણે સમુલ્લાસે
ચે હેતુર્નતુ હેતવઃ ।
- (૫) બુદ્ધૈઃ વૈયાકરણે પ્રધાનભૂતસ્ફોટરૂપ વ્યંગ્યસ્ય શબ્દસ્ય ધ્વનિરિતિ
વ્યવહારઃ કૃતઃ ।
- (૬) અત્ર તદન્તિકમેવ રત્તું ગતાસીતિ પ્રાધાન્યેનાધમપદેન વ્યજ્યતે ।
- ૨ કાવ્યપ્રકાશ ગ્રંથનો વિસ્તૃત પરિચય આપી કાવ્યશાસ્ત્રમાં તેનું ૧૪
સ્થાન અને પ્રદાન ચર્ચો.

અથવા

કાવ્યનાં પ્રયોજનોની વિસ્તૃત સમીક્ષા કરો.

૩ કાવ્યપ્રકાશ ગ્રંથને આધારે 'કાવ્ય લક્ષણ' જણાવી કાવ્યના પ્રકારો વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો. ૧૪

અથવા

કાવ્યશાસ્ત્રના સંપ્રદાયો વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

- (૧) મમ્મટની વિદ્વતા
- (૨) મમ્મટનો સમય
- (૩) કવિની સૃષ્ટિ અને બ્રહ્માની સૃષ્ટિ
- (૪) અભ્યાસ

૫ ગમે તે સાત પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪

- (૧) મમ્મટના મતે શાસ્ત્રોનું જ્ઞાન એટલે કેવા પ્રકારનું જ્ઞાન ?
- (૨) મમ્મટના મતે કાવ્યમાં નિપુણતા કેવી રીતે આવે ?
- (૩) કવિની સૃષ્ટિમાં કેટલા રસો છે ? કયા-કયા ?
- (૪) બ્રહ્માની સૃષ્ટિમાં કેટલા રસો છે ? કયા-કયા ?
- (૫) ઉપમા અલંકારની વ્યાખ્યા જણાવો.
- (૬) ઉત્પ્રેક્ષા અલંકાર કેવી રીતે બને છે ?
- (૭) શ્લેષ અને સમાસોક્તિ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
- (૮) શ્લેષ અલંકારનું લક્ષણ જણાવો.
- (૯) સમાસોક્તિ અલંકારની વ્યાખ્યા આપો.
- (૧૦) મધ્યમ કાવ્યનું બીજું નામ શું છે ? શા માટે ?
- (૧૧) ઉત્પ્રેક્ષા અલંકારમાં કયા-કયા શબ્દો ઉત્પ્રેક્ષા સૂચક છે ?
- (૧૨) ઉપમા અલંકારનાં કેટલાં અંગો છે ? કયા-કયા ?